

UNIUNEA EUROPEANĂ

SUMAR EXECUTIV SCURT

Al doilea Raport de Evaluare este realizat în cadrul contractului **“Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Competitivitate 2014-2020, Lotul 1: Evaluarea intervențiilor POC în domeniul cercetării dezvoltării inovării”** (Programul) încheiat între Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și asocieria formată din Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (Lider) și S.C. ERNST&YOUNG SRL (Asociat), contract derulat în cadrul proiectului **“Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Competitivitate 2014-2020”**. Raportul prezintă concluziile aferente celui de-al doilea exercițiu de evaluare realizat în perioada august 2021- martie 2022 privind intervențiile finanțate prin POC 2014-2020 destinate cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor.

Investițiile dedicate cercetării dezvoltării tehnologice și inovării contribuie direct la implementarea Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 și susține Acordul de Parteneriat 2014-2020, în special prin contribuția directă la realizarea obiectivului- Dezvoltarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării.

Metodologia evaluării a cuprins un set amplu de tipuri de analize printre care evaluarea bazată pe teorie și evaluarea contrafactuală de impact, inclusiv metoda diferențe în diferențe la nivel regional.

Rezultatele obținute în urma actualii evaluări au confirmat faptul că schimbarea preconizată la momentul proiectării programului se poate produce, în bună măsură, intervențiile fiind bine orientate către nevoile identificate.

În ansamblu, **POC a răspuns nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice la nivel național, asigurând relevanța programului pentru contextul economic și al CDI din perioada 2014-2020**, în ciuda progresului modest înregistrat la nivelul indicatorilor relevanți privind evoluția și performanța sistemului de CDI. **Impactul intervențiilor a fost în general pozitiv**, investițiile realizate au contribuit în unele cazuri la stoparea declinului indicatorilor, iar în alte cazuri la menținerea sau creșterea ușoară a acestora.

Intervențiile privind creșterea capacității științifice în domeniile de specializare inteligentă și sănătate s-au dovedit intervenții de succes, sprijinind angajarea de noi cercetători și creșterea numărului de cercetători care lucrează în infrastructuri îmbunătățite de cercetare. Entitățile beneficiare au înregistrat îmbunătățiri ale capacității de inovare, dezvoltarea de noi activități și/sau direcții de cercetare și dezvoltarea capitalului uman, iar efectele pozitive s-au datorat inclusiv POC.

În perioada 2014-2021, participarea României în cercetarea la nivelul Uniunii Europene a crescut, comparativ cu perioada 2007-2013. *Intervențiile finanțate pentru creșterea implicării în cercetarea la nivelul Uniunii Europene au contribuit la creșterea participării românești la programele Uniunii Europene precum Orizont 2020 sau la alte programe internaționale.* Cu sprijinul cercetătorilor străini, au fost create premisele necesare pentru consolidarea capacității de CDI a organizațiilor beneficiare.

Intervențiile privind creșterea investițiilor private în CDI au avut efecte pozitive asupra întreprinderilor cu activitate de CDI. Rezultatele evaluării au indicat un impact pozitiv asupra creșterii cheltuielilor private cu CDI, la un an de la intervenție. **Deși modeste per total, creșterile cheltuielilor de capital s-au datorat aproape în exclusivitate intervențiilor programului.**

Intervențiile dedicate creșterii transferului de cunoștințe, de tehnologie și de personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat au avut efecte pozitive. Se remarcă **o intensificare a cooperării întreprinderilor mici și mijlocii cu mediul de cercetare, deși în continuare firmele mari sunt cele care colaborează mai mult.**

Efectele înregistrate atribuite POC au potențial de a fi durabile. Durabilitatea efectelor trebuie sprijinită de politicile și programele viitoare de suport a parteneriatului între cercetare și industrie, de predictibilitatea finanțărilor, de stabilitatea și predictibilitatea cadrului legal, instituțional și fiscal, dar și de unele evoluții globale precum creșterea impactului digitalizării.

Constatările evaluării au condus la formularea unor **recomandări direcționate în special către Ministerul Cercetării, Digitalizării și Inovării și către Autoritatea de Management a Programului**, vizând:

UNIUNEA EUROPEANĂ

adaptarea cadrului legislativ și instituțional la obiectivele strategice de creștere a capacităților științifice, pentru a asigura o mai bună programare strategică și planificare, condiții favorabile pentru stimularea participării firmelor private la activitatea de CDI și pentru creșterea atractivității carierei de CDI; **creșterea nivelului de finanțare a CDI**, precum și a **predictibilității mecanismelor de finanțare la nivelul sectorului CDI** pentru a spori complementaritatea intervențiilor POC cu alte programe în vederea consolidării și dezvoltării sectorului CDI și a sprijini durabilitatea efectelor POC.

Recomandările de îmbunătățire a strategiei de implementare vizează, în principal, reducerea perioadelor de evaluare și contractare a proiectelor astfel încât implementarea acestora să se realizeze cât mai aproape de momentul realizării cererilor de finanțare. În acest sens, se recomandă asigurarea resurselor financiare și umane necesare evaluării și contractării de o manieră continuă și predictibilă (inclusiv prin exceptarea de la legea achizițiilor publice). De asemenea, în actualul context, este necesară aplicarea unor măsuri de sprijin a beneficiarilor pentru gestionarea riscurilor generate de unele evoluții nefavorabile la nivel sectorial (criza energetică, creșterea prețurilor la produse și servicii, afectarea lanțurilor de distribuție) astfel încât să fie sprijinită implementarea proiectelor și atingerea rezultatelor propuse.

Recomandările de îmbunătățire a procedurilor de monitorizare vizează reducerea birocrăției, simplificarea raportării și a documentelor însoțitoare solicitate, îmbunătățirea platformei MySMIS și utilizarea ei pentru a facilita comunicarea dintre beneficiarii programelor și persoanele care efectuează monitorizarea tehnică și financiară.

Recomandările de îmbunătățire a circuitului financiar al proiectelor vizează, în principal, eficientizarea procesării rambursărilor depuse și a plăților către beneficiari, precum și îmbunătățirea comunicării cu aceștia în privința regulilor financiare.

Asigurarea surselor viitoare de finanțare este esențială pentru a susține consolidarea, extinderea, exploatarea și popularizarea capacităților de CDI îmbunătățite prin POC în vederea actualizării softurilor, achiziției echipamentelor complementare necesare și a consumabilelor, schimbarea sau adaptarea anumitor componente, popularizarea serviciilor disponibile.

Astfel, echipa de evaluare consideră că, pe viitor, este prioritară continuarea finanțării intervențiilor POC în domeniul CDI în vederea atingerii și consolidării masei critice necesare performanței, sprijinirea unui număr cât mai mare de organizații CD, precum și pentru stimularea participării firmelor private la activitatea de CDI.

Se recomandă continuarea implementării unor programe care să stimuleze consolidarea capacității de cercetare și creșterea excelenței în sinergie cu acțiunile programului Uniunii Europene Orizont 2020, dar și a unor intervenții care să stimuleze creșterea investițiilor private în CDI, stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare între organizațiile de cercetare și întreprinderi.